

Arhivi i tragovi migracija – AtoM projekt

Tamara Štefanac

Međunarodni projekt Arhivi i tragovi migracija – AToM usredotočen je na izazove upravljanja gradivom koje dokumentira migracije kroz različite vremenske periode. Financiran je sredstvima iz programa Europske Unije Kreativna Europa u razdoblju od 2022. do 2025. godine. Voditelj projekta je ICARUS Hrvatska, a partneri su Španjolski državni arhiv (Ministerio de Cultura y Deporte: Archivos Estatales de España), Nacionalni arhiv Mađarske (Magyar Nemzeti Levéltár) te Zaklada de Domijnen (Stichting De Domijnen) iz Nizozemske, uz pridruženog partnera Coöperatie Erfgoed Limburg iz Nizozemske.

Polazište projektnih aktivnosti jest razumijevanje migracija kao važnih društvenih čimbenika, koje bi se objektivno mogle proučavati kroz arhivsko i dokumentarno gradivo sačuvano u javnim i privatnim ustanovama. Druga pretpostavka projekta jest da se arhivsko i dokumentarno gradivo može aktivno koristiti u arhivima i drugim baštinskim ustanovama kao sredstvo njihova povezivanja s povijesnim i suvremenim migrantima i organizacijama oko kojih se okupljaju. Zajednice iseljenika i useljenika kroz svoje aktivnosti stvaraju arhivsko i dokumentarno gradivo koje predstavlja kulturnu baštinu više država te može služiti kao sredstvo ostvarivanja dijaloga, kako između privatnih i javnih arhiva u pojedinoj državi, tako i između država. Transnacionalni konteksti migracija promatrani su kroz arhivsku i arhivističku perspektivu, ukazujući pritom na dvostruki karakter neke migrantske zajednice - kao iseljenike iz jedne države i dijasporsku zajednicu druge države.

Jedan od ciljeva projekta upravo je povezati baštinske ustanove sa zajednicama iseljenika i useljenika te zajedno kreirati proizvode i usluge kojima bi se migracija dodatno afirmirala kao važan društveni čimbenik i izazov za stručni rad

Radionica za edukatore u Sittard-Geleenu, 1. svibanj 2023. Foto: Vlatka Lemić

i razvoj baštinskih ustanova. Drugi ciljevi projekta odnose se na dodatnu edukaciju arhivista i drugih baštinskih stručnjaka te stvaranje novih proizvoda i usluga u domeni kulturnih i kreativnih industrija. Uz arhiviste su u projekt uključeni i stručnjaci koji se bave bilo kojim aspektom dokumentarne baštine, budući je u suvremenom baštinskom krajoliku teško zadržati strogu podijeljenost struka te se arhivsko i dokumentarno gradivo može pronaći u bilo kojoj vrsti ustanova, institucija i organizacija.

Projekt se razvija kroz nekoliko usporednih aktivnosti, u organizaciji pojedinog partnera. ICARUS Hrvatska, osim uloge administratora projekta, pripremio je Priručnik za edukaciju arhivista i drugih dokumentacijskih stručnjaka te edukativni materijal za potrebe provođenja radionica. Edukacija je osmišljena interaktivno i usmjerena je na stvarne probleme iz praktičnog rada s migracijskim temama u arhivima te će se stoga u Priručnik uvrstiti nov sadržaj po dovršenim fazama edukacije, a konačna inačica bit će predstavljena na završnoj

konferenciji projekta. Prva radionica, po principu „train-the-trainers“ za predstavnike partnera održana je 1. svibnja 2023. u Sittard-Geleenu u Nizozemskoj. Radionicu su vodile sveučilišne profesorice Elizabeth Mullins (University College Dublin) i Anne J. Gilliland (University of California Los Angeles). Prof. Gilliland, kao dugogodišnja članica ICARUS Hrvatska, u projektu AToM sudjeluje kao savjetnica.

Aktivnost prikupljanja usmenih povijesti te koordinaciju rada sa sudionicima iz zajednica useljenika i iseljenika predvodi Zaklada de Domijnen, koja ima višegodišnje iskustvo upravo u radu sa raznovrsnim korisnicima i dionicima baštinske scene u Sittard-Geleenu. Prikupljene usmene povijesti bit će dostupne na mrežnim stranicama projekta te će se koristiti u pripremi izložbi.

Španjolski državni arhiv preuzeo je upravljanje izložbenim aktivnostima. U sklopu projekta izradit će se jedna zajednička virtualna izložba te pojedinačne izložbe u državama partnera.

INFO

Više informacija o projektu AToM dostupno je na mrežnoj stranici <https://projectatom.eu/>.

Informacije i program 30. međunarodne ICARUS konvencije u Sittardu dostupni su na: <https://www.icar-us.eu/wp-content/uploads/2023/05/02-05-2023-programmabrochure-ICARUS14.pdf>

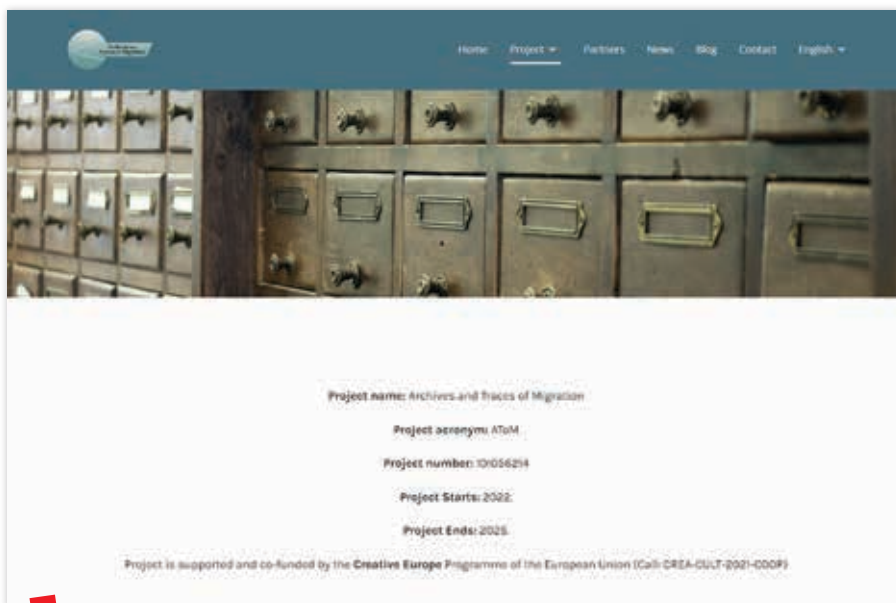
Posjet Regionalnom arhivu Limberg u Sittard-Geleenu, 1. svibanj 2023. Foto: Vlatka Lemić

Svaki će partner postaviti fizičku izložbu nastalu kroz suradnju s nacionalnim partnerskim ustanovama i organizacijama.

Svi rezultati i aktivnosti AToM-a predstaviti će se na završnom simpoziju u organizaciji Nacionalnog arhiva Mađarske, koji će se održati u prvoj polovini 2025. godine u Budimpešti te ujedno obilježiti i završetak projekta.

Uz redovne mjesečne sastanke partnera te planirane i komunikacijske aktivnosti do sada je pokrenuta i mrežna stranica AToM projekta te održan skup „Archives and traces of migration“ u okviru 30. međunarodne ICARUS konvencije u Sittardu od 3. do 5. svibnja 2023.

Početak 2023. godine ICARUS Hrvatska je putem otvorenih poziva uspostavio suradnički tim ustanova i organizacija iz Hrvatske te grupu hrvatskih iseljenika u inozemstvu s ciljem predstavljanja njihove arhivske i dokumentarne baštine u kontekstu transnacionalnih migracija. ■

Mrežna stranica projekta AToM

Partneri:

